

צוות בטיחות ואיכות
אש באינטרנט
www.osh.org.il

בטיחות
ולגיהות

גיליון 546
נובמבר 2015
כסלו תשע"ו

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

החורף בא: מחלות נשימה תעסוקתיות כתוצאה מרטיבות במבנים

מאת רינה קנוביץ, המוסד לבטיחות ולגיהות

החורף מביא עמו לא רק גשמי ברכה אלא גם נזקים למבנים וכתוצאה מכך גם נזקים בריאותיים לעובדים בהם. להלן הנחיות בסיסיות לשמירה על העובדים מפני מחלות נשימה כתוצאה מרטיבות במקום העבודה

מניעה וטיפול מקדים

מניעת רטיבות במבנים אמורה להיות מטופלת כבר בשלב התכנון והבנייה ובהמשך בכל שלבי התחזוקה השוטפת של המבנה. חשוב מאד לאתר על קירות המבנה הפנימיים סימנים של רטיבות ונזקי מים, בהם הופעת עובש או רחות של עובש. תגובה מיידית להופעת הסימנים וטיפול בבעיית הרטיבות עשויים למנוע התפתחות של בעיות בריאות בקרב העובדים.

המלצות לבעלי בניינים ומעסיקים

- יש להגיב תמיד לתלונות של עובדים על בעיות בריאות;
- לבדוק תקופתית סימנים ללחות מוגברת ורטיבות באזורים מועדים לפורענות כמו גגות, תקרות, חלונות ומרתפים;
- לבדוק תקופתית את מערכת האוורור ולוודא שרמת הלחות נשמרת נמוכה, שאין תקלות ונקודות במערכת בהן מצטברים מים עומדים;
- חומרים במבנה שנרטבו כתוצאה מדליפה או הצפה יש לייבש מיידית לפני התפתחות מיקרואורגניזמים;
- יש לנקות או להחליף מיידית חומרים שניזוקו מרטיבות או שכבר קיימים עליהם סימנים של גידול מיקרואורגניזמים;
- יש לידע את העובדים בדבר תופעות שעלולות להתרחש כתוצאה מחשיפה למיקרואורגניזמים, ולעודדם לפנות לאחראים כאשר הם מגלים בעיות של רטיבות פנימית במבנה.

קצר וכואב

נפצע בפיצוץ במהלך עבודת איטום

במהלך עבודת איטום ברצפת בית בבנייה בפתח תקוה אירע פיצוץ בעקבות דליפת גז. העובדים לא חשו בריח הגז, שהצטבר מתחת לרצפת הבטון. כתוצאה ממוגע יריעות האיטום עם להבת האש נוצר פיצוץ שפגע בבעל חברת האיטום. לוחמי אש שהגיעו למקום ביצעו פעולות לניטור הגז. חובשים ופרמדיקים של מד"א העניקו לפצוע טיפול רפואי ופינו אותו לבית החולים 'שיבא' בתל השומר כשהוא סובל מפגיעות הדף ומחבלות בגפיים.

קצרים וכואבים

- קורת בטון קטלנית:** באתר בניה ביישוב דולב נהרג פועל מפגיעה של קורת בטון כבדה שהתמוטטה ונפלה עליו. כונני מד"א בנימין ואמבולנסים שהגיעו למקום ביצעו בו פעולות החיאה מתקדמות אך לאחר זמן קצר נאלצו לקבוע את מותו בשל אופי הפגיעה הקשה. כוחות משטרה וחוקרי משרד הכלכלה הגיעו למקום ופתחו בחקירת נסיבות האירע.
- צינור מסוכן:** עובד במפעל ליד דימונה נפגע מצינור לחץ ונפצע באזרח ביוני. חובשים ופרמדיקים של מד"א העניקו לו טיפול רפואי ופינו אותו לבית החולים 'סורוקה' בבאר שבע, כשהוא סובל מחבלות בגפיים.

הגשמים המרחבים בימי החורף עלולים לגרום לבעיות של רטיבות במבנים כתוצאה מדליפות מהגג, חדירת מים מחלונות לא אטומים ואירועים שונים של הצפות. תנאים של לחות גבוהה ורטיבות מהווים מצע טוב להתפתחות מיקרואורגניזמים, בהם עובש, פטריות וחיידקים.

מחקרים מצביעים על קשר בין התפתחות מיקרואורגניזמים במבנה כתוצאה מלחות גבוהה ורטיבות לבין מחלות נשימה כמו אסטמה, ברונכיטיס, דלקות בדרכי הנשימה ועוד. אנשים החולים במחלות אלו נחשפים למיקרואורגניזמים מחלתם עלולה להחמיר.

להגביר את המודעות

הקשר בין חשיפה למיקרואורגניזמים המתפתחים במבנים והפגיעה הנשימתית ידוע זה מכבר, אך המודעות לחומרת הבעיה נמוכה. חשוב להעלות בקרב מתכנני מבנים וקבלנים, בעלי מבנים, מעסיקים ועובדים את המודעות לבעיית הרטיבות, שעלולה לצוץ בבתי מגורים, משרדים, בתי ספר, בתי חולים, מבני תעשייה ולמעשה כל מבנה. עובדים המפתחים מחלות נשימה עלולים לסבול מהחמרה שלהן והמחלות עלולות להפך לכרוניות אם וכאשר הבעיה נשארת ללא מענה והעובדים ממשיכים להיות חשופים.

עירות ושימת לב

על כל העובדים להיות ערים לעובדה שרטיבות ולחות במבנה עלולות לפגוע בבריאותם. בכל מקום עבודה המועד לפורענות מסוג זה יש לקיים ערוץ תקשורת בו ניתן לדווח על בעיות שמתגלות במבנה כמו גם בעיות נשימה שקיים חשש שהן קשורות למקום העבודה. איך יודעים? אם תופעה מתפתחת אצל העובד במשרד וחולפת כאשר הוא מחוצה לו - קיימת אפשרות שהיא קשורה למקום העבודה. במבני משרדים גדולים מומלץ להקים ועדת בטיחות ובריאות שתקבל לידה את כל התלונות הבריאותיות שאותן מייחסים העובדים למקום העבודה, בהן בעיות הקשורות כאמור לרטיבות, כמו גם למערכת האוורור או לתקלות במבנה. איסוף וניתוח של כל התלונות עשוי לעזור במציאת הבעיה ופתרונה.

קצרים וכואבים

- המלגזה התהפכה:** נהג מלגזה נפצע קשה כשזו התהפכה עליו באתר בנייה בבת ים. מתנדבי איחוד הצלה העניקו לו טיפול רפואי ראשוני והוא פונה בנס"ן להמשך טיפול רפואי בבית החולים כשהוא מורדם ומונשם.
- נפל מהגג:** פועל נפל מגג רעפים בגובה 2 מ' במושב תנובות ונפצע באזרח ביוני. חובשים מתנדבים של 'איחוד הצלה' מסניף 'שרון' העניקו לו טיפול רפואי ראשוני והוא פונה לבית החולים 'לניאדו'.
- כף קטלנית:** פועל נהרג מפגיעת כף של טרקטור סמוך ליישוב יתיר שבאזור חברון. חובשים ופרמדיקים של מד"א ביצעו בו פעולות החיאה, אך לבסוף נאלצו לקבוע את מותו.

טיפים לנהיגת חורף בטוחה

מאת להיאני כרמי, קצין בטיחות, 'קשת שיחות' בטיחות בעבודה ובתחבורה'

להלן כמה נקודות שכדאי להתייחס אליהן לפני שנכנסים לנהיגת חורף

הגדלת מעטפת הבטיחות

■ שמירת מרחק מהרכב שמאחור: האם אתם בודקים את התנועה שמאחוריכם לפני כל שינוי, בלימה או האטה? הגדלת מעטפת הבטיחות סביב המכונית הינה דרך להתמודד עם מגבלות החורף ועם נהגים אחרים שאינם חפים מטעויות.

■ כניסה חפזה לרכב: כשיורד גשם זלעפות אנשים נכנסים במהירות לרכב, המעיל רטוב ודביק ולא קל לנהוג במצב שכזה. על כן יש תחילה להוריד את המעיל.

ומה עושים עם הנעליים הרטובות? סוליה רטובה עלולה להחליק על הדושה. לא נעים. במקרה כזה ניתן לגב את הסוליות בסמרטוט שיהיה מונח מתחת לכיסא או במקום קבוע אחר, מוכן לפעולה. ואתן גבירותי, נעלי עקב לא מומלצות לנהיגה, ובחורף שבעתיים.

■ יציאה חפזה מהרכב: חניתם, אתם מתכוונים לצאת מהרכב אך יורד גשם. השקיעו עוד שנייה-שתיים בבדיקת שדה הראייה מאחור ומהצדדים. אל תפתחו דלת על הולך רגל או חוכב דו גלגלי.

■ הפעלת מגבים מוקדמת: כשיורד גשם מומלץ להפעיל את המגבים לפני תחילת הנסיעה, מה שיפתח בפניכם את שדה הראייה מבעוד מועד.

גשם גשם גשם

■ גשם ראשון: לא מדובר רק ביורה, אלא בכל גשם שיורד לאחר תקופת יובש. רמת החיכוך עם הכביש נמוכה ביותר ואין לרכב בעיה להחליק. מומלץ להגדיל מרווחים ממכוניות אחרות, להאט ולהגביר קשב ובכך לקצר את זמן התגובה.

■ מתי בדקת לאחרונה את הצמיגים? צמיג איכותי ומתוחזק חשוב כל עונות השנה, על אחת כמה וכמה בחורף. בדוק עוד היום את הצמיגים ברכבך וודא שאין בו נזקים. תאריך הייצור מוטבע על כל צמיג וחשוב לדעת שצמיג בן יותר משלוש שנים מתחיל לאבד מתכונותיו הטובות. ודא שחריצי הצמיג בעומק 4 מ"מ לפחות ויכולים לקזז את כמויות הנוזלים שעוברים בתוכם. יש להיזהר מתופעת 'ריחוף', ניתוק בין הכביש לצמיג. ריחוף מוביל לחוסר שליטה רגעי ועלול להסתיים בכי רע.

■ זהירות, שלולית לפניכם: אתם רואים את השלולית, אך אין זמן לבלום וגם מסוכן, כי הרכב שמאחוריכם עלול לפגוע בכם. האטו מעט ולאט, ישרו את ההגה ותנו לרכבכם לעבור את השלולית ללא היגיו וללא בלימה או האצה, תוך כדי אחיזה חזקה בגלגל ההגה. כשהשלולית עמוקה מאוד מוטב להסתובב ולמצוא דרך חלופית.

■ חנייה נכונה בימי גשם: כשאתה חונה, השתדל לא לחנות במקום נמוך. כשתחזור מאוחר יותר אתה עלול למצוא את מכוניתך שקועה במים עמוקים.

המוסד לבטיחות ולגיהות
בטיחות ובריאות בעבודה - זה אנחנו.

מרכז המידע מודיע:

- יש לך בעיה או שאלה כללית או אישית בתחומי בטיחות ובריאות בתעסוקה?
- האם אתה זקוק למידע בנושאי בטיחות וגיהות, חומרים מסוכנים, מניעת תאונות וכד'?

פנה למרכז המידע ותיענה במהירות

ניתן לפנות טלפונית, באמצעות הפקס או בדוא"ל כל הפניות נשמרות בסודיות • התשובות ללא תשלום (למעט תשובות ליועצים פרטיים, לשמאים ולעורכי דין).

כתובתנו: המוסד לבטיחות ולגיהות, מרכז המידע רח' מזא"ה 22, תל אביב ת.ד. 1122 מיקוד 61010 דוא"ל: info@osh.org.il, טל. 03-5266455, פקס. 03-5266456

דע יותר
קבל יותר

הצטרף לחוג
העמיתים של המוסד
לבטיחות ולגיהות

צלצל:
03-7715210
03-7715214

למידע נוסף על הסכנות שבחשיפה לרטיבות במבנים, כמו גם בכל הקשור לנהיגה בטוחה בחורף, ניתן לפנות למרכז המידע של המוסד לבטיחות ולגיהות, טל' 03-5266455 או דרך האתר www.osh.org.il